

Nr 154.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående anvisande av medel för anordnande av jägmästarbostäder; given Stockholms slott den 7 april 1916.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att till anordnande av fjorton bostadslägenheter åt jägmästare i revir inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens förslag den 24 mars 1916 såsom kapitalökning för år 1917 för statens domäners fond anvisa ett belopp av 364,500 kronor ävensom medgiva, att Kungl. Maj:t må härav låta under år 1916 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 203,300 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Johan Beck-Friis.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7
april 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **HAMMARSKJÖLD**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **WALLENBERG**,
Statsråden: **HASSELROT**,
VON SYDOW,
friherre **BECK-FRIIS**,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde:

I skrivelse den 30 september 1915 gjorde domänstyrelsen framställning om anvisande av medel för anordnande av jägmästarbostäder inom åtskilliga revir i de norra delarna av riket, men anförde samtidigt, att icke alla utredningar i ämnet då avslutats, så att ritningar och kostnadsberäkningar kunde framläggas. Styrelsen förklarade sig ämna senare överlämna dessa. Då detta icke skett vid tiden för statsverkspropositionens avlåtande till innevarande års riksdag, vilket berodde på att vissa utredningar dragit längre tid än som beräknats, föreslog Kungl. Maj:t i nämnda proposition under rubriken: utgifter för kapitalökning riksdagen att i avbidan på den särskilda proposition angående anslag för anordnande av jägmästarbostäder inom vissa revir i de norra de-

larna av riket, som Kungl. Maj:t kunde komma att avlåta till riksdagen, för detta ändamål såsom kapitalökning för statens domäners fond beräkna ett belopp av 410,700 kronor eller det belopp, som uppgivits i domänstyrelsens ovanberörda skrivelse. Detta belopp beräknades skola utgå av andra inkomster än lånemedel.

Sedan numera domänstyrelsen i skrivelse den 24 mars 1916 framlagt ytterligare utredning och förslag i ämnet, anhåller jag att få underställa ärendet Kungl. Maj:ts prövning.

I skrivelsen den 30 september 1915 anförde domänstyrelsen huvudsakligen följande.

Frågan om anordnande av nya jägmästarbostäder i Norrland och Dalarna vore synnerligen angelägen. Genom inrättande från 1916 års ingång av sexton nya jägmästartjänster i lappmarksdelarna av Norrbottens och Västerbottens län samt i Särna socken med Idre kapellag av Kopparbergs län och genom den revirreglering, som i sammanhang härmed bleve en följd, komme ett avsevärt antal av dessa nya revir att få ett sådant läge, att det för dessa revirförvaltare icke bleve möjligt att kunna förhyra lämpliga bostäder. Det vore även ur förvaltnings-synpunkt i regel olämpligt, att revirförvaltarna vore bosatta utom reviren, måhända flera mil från närmaste delarna av sina förvaltningsområden. Styrelsen ansåge det tvärtom vara av vikt, att de vore bosatta inom eller i omedelbar närhet av vederbörande revir, dock helst i bygd med post- och rikstelefonförbindelse samt invid allmän väg. Då inom de revir, för vilka bostäders anordnande nu av styrelsen föresloges, varje möjlighet att förhyra eller på annat sätt överkomma lämpliga bostäder saknades, funnes enligt styrelsens förmenande ingen annan utväg, än att statsverket bekostade uppförandet av nödiga bostäder åt revirförvaltarna, som för desammas begagnande skulle erlægga viss hyra enligt avtal med styrelsen. Bostäderna, där de skulle nyuppföras, vore avsedda att uppföras i huvudsak enligt de ritningar, som upprättats och godkänts för jägmästarbostäderna i Lycksele. Det vore icke mindre än sexton sådana bostäder, vilkas inrättande styrelsen ansåge vara av behovet synnerligen påkallat; och hade styrelsen i en i skrivelsen intagen tablå angivit de olika revir, inom vilka bostäderna skulle anordnas, samt kostnaderna för tomtköp, byggnadernas uppförande och tomternas ordnande jämte utfartsvägs iordningställande, stängsels uppförande, åtgärder för erhållande av vatten m. m. samt för erforderliga reparationer å i köpet ingående byggnader, ävensom huru stor del av de olika kostnadsbeloppen, som behövde förskottsvis utgå redan under år 1916.

Då det i nämnda tablå innefattade förslag i åtskilliga hänseenden modifierats i styrelsens senaste skrivelse i ämnet, torde jag av sagda tablå här endast behöva lämna nedanstående sammanställning:

Revir	Plats för bostaden	Kostnad	Däraf erforder- ligt för år 1916
Jukkasjärvi	Vittangi	25,000	15,000
Vettasjoki	Gällivare	53,000	35,000
Porjus			
Görjeå	Vuollerim	50,000	32,000
Storbacken			
Malmesjaur	Muoskosel	46,000	28,000
Vargiså			
Malå	Malåträsk	22,000	22,000
Södra Sorsele	Sorsele	24,000	15,000
Bjurbäcken	Björksele	25,200	16,200
Västra Stensele	Stensele	23,500	15,000
Örå	Örträsk	27,500	27,500
Östra Åsele	Åsele	25,000	16,500
Malgomaj	Vilhelmina	24,500	15,500
Dorotea	Bergvattnet	25,000	17,000
Idre	Idre	25,000	16,000
		395,700	270,700
Kontroll å arbetet		15,000	7,500
	Summa	410,700	278,200

I skrivelsen den 24 mars 1916 har domänstyrelsen anført följande.

»Den ytterligare utredning i frågan domänstyrelsen haft att avgiva, har blivit fördröjd av den anledning, att i ett flertal fall förelegat alternativa förslag, huru bostadsfrågan lämpligast borde lösas. Sålunda har, där domänstyrelsen tänkt, att nya byggnader skulle uppföras å inköpt tomt, erbjudanden inkommit från skilda personer om försäljning av redan bebyggda lägenheter, vilka efter viss reparation eller ombyggnad skulle anordnas till jägmästarbostäder. Dessa nytillkomna förslag hava tagits i beaktande, varvid skilda lägenheters beskaffenhet undersökts och kostnaderna för erforderliga reparations- eller ombyggnadsarbeten beräknats. I vissa fall har ock underhandling förts med sådana, som förr ingivit erbjudande om försäljning av bebyggda lägenheter eller obebyggda tomter, i avsikt att förmå dessa att i någon mån sänka sina anspråk på ersättning för samma lägenheter.

Domänstyrelsen får härmed i underdånighet avgiva förslag rörande ifrågasvarande bostadslägenheters anordnande, samt därvid överlämna handlingar, ritningar och kartor, som beröra de skilda förslagen.

Med hänsyn till de numera inträdda dels högst avsevärda prisökningar å vissa byggnadsmaterial såsom järn, glas, kalk, papp m. m., dels ock den allmänna stegringen å arbetsmarknaden ser sig styrelsen emellertid tvungen upptaga kostnaderna för bostadslägenheternas anordnande till högre belopp än den styrelsen beräknade vid avgivande av nyssnämnda underdåniga hemställan den 30 september 1915. I anledning av att styrelsen av skäl, som här nedan under Vinlidens och Idre revir angivas, nu föreslår anordnande av allenast 14 bostadslägenheter i stället för förut upptagna 16, samt då kostnaden för vissa lägenheter på grund av ändrade dispositioner rörande tomtköp m. m. kunnat nedbringas, understiger det totala kostnadsbeloppet den av Eders Kungl. Maj:t hos riksdagen angivna kostnadssumman.

I. *Dorothea revir.*

Tomt inköpes såsom avsöndring från Sandvikens sågverksaktiebolags hemman $\frac{5}{64}$ mantal nr 1 i Bergvattnets by, cirka 10 minuters väg från järnvägsstation, med en areal av 2.65 hektar enligt erbjudande den 21 augusti 1915, vilket härmed tillika med kartskiss bilägges (bil. 1).

Härå uppföres dels manbyggnad, dels uthus i huvudsaklig överensstämmelse med ritningar och beskrivning, som använts vid uppförande åren 1915 och 1916 av två jägmästarbostäder i Lycksele (bil. 2).

Kostnaden beräknas till följande belopp:

Inköp av tomt	kr.	3,000
Avverkning och framforsling av virke	kr.	1,800
Byggnadskostnad för manbyggnad och uthus	»	18,500
Värmeledningsmateriel	»	1,500
Isbod	»	400
Brunn	»	300
Planering, dikning, stängsel m. m.	»	1,100
	»	23,600
	Summa kronor	26,600.

Av förestående belopp skulle för innevarande år erfordras en summa av 14,000 kronor (till tomten 3,000, avverkning 1,800, cirka halva byggnadskostnaden 9,200 kronor). I fråga om tomtförvärvet har emellertid yppats utsikt att möjligen kunna förvärva en annan lika välbelägen tomt för eventuellt något lägre pris.

II. *Malgomajs revir.*

Såsom avsöndring från hemmanet $\frac{1}{32}$ mantal litt. Cb Bergbacka i Vilhelmina socken inköpes av hemmansägaren Axel Grönlund den 15 september 1915 erbjuden lägenhet om 0.67 hektar, belägen intill redan anordnade jägmästarbostadslägenheten Volgsjöberg i Volgsjö revir (bil. 3, erbjudande jämte kartskiss).

Bostad jämte nödiga uthus uppföres i överensstämmelse med här förut omnämnda ritningar m. m. enligt bil. 2.

Beräknade kostnader:

Inköp av tomt		kr. 2,000
Avverkning och framforsling av virke	kr. 2,000	
Byggnadskostnad för manbyggnad och uthus	» 19,000	
Värmeledningsmateriel	» 1,500	
Isbod	» 400	
Vattenledning från brunn å angränsande bostadslägenhet	» 500	
Planering, stängsel m. m.	» 600	» 24,000
		<u>Summa kronor 26,000.</u>

För innevarande år skulle erfordras ett belopp av 14,000 kronor (för tomten 2,000, avverkning 2,000, cirka halva byggnadskostnaden 10,000).

III. Östra Åsele revir.

I underdånig skrivelse den 30 september 1915 föreslog domänstyrelsen, att för anordnande av bostad till jägmästaren i detta revir skulle inköpas en tomt om 1.27 hektar av hemmanet Skolbordet litt. D i Åsele, vilken lägenhet erbjudits av Kramfors aktiebolag till ett pris av 2,500 kronor, varefter därå skulle uppföras byggnader i överensstämmelse med dem, som anordnats i Lycksele enligt bil. 2.

Sedermera har emellertid fru Emelinda Nordin hembjudit kronan till inköp en henne tillhörig lägenhet, att till en areal av 2.00 hektar avsöndras från hemmanet ⁵/₃₂ mantal nr 1 Söråsele, bebyggd med manbyggnad, innehållande 8 rum och kök samt diverse uthus, däribland även bagarstugubyggnad. Efter att först hava fordrat en köpeskilling härför av 25,000 kronor, har ägaren nu i erbjudande den 29 januari 1916 under vissa villkor nedsatt sina fordringar till 18,000 kronor.

Kostnaderna för tomtköp och nybyggnad beräknade styrelsen till 25,000 kronor förutom värdet å från kronoskog hämtat byggnadsvirke, vilket icke torde kunna sättas lägre än cirka 4,000 kronor.

Då genom inköp av berörda redan bebyggda lägenhet kostnaderna kunna begränsas till 21,000 kronor förutom besparing av byggnadsvirke från kronoskog, samt då det visat sig mycket svårt för jägmästaren i det nybildade reviret att erhålla ens den mest anspråkslösa bostad i orten, i följd varav det för honom vore av värde att redan innevarande år kunna erhålla bostad genom statens försorg, anser sig styrelsen böra förordna inköpet av förenämnda bebyggda lägenhet.

Kartskiss, ritningar, köpeerbjudande m. fl. handlingar angående detta köp biläggas härmed i bil. 4.

Innan denna lägenhet lämpligen kan upplåtas till jägmästaren, böra vissa reparationsarbeten utföras, vilka framgå av det härför upprättade förslaget (alternativ 2).

Kostnaderna för inköp och iordningsställande av denna lägenhet beräknas till följande belopp:

Inköpssumma	kronor 18,000
Reparationsarbeten	» 3,000
	<u>Summa kronor 21,000.</u>

Hela förestående belopp skulle erfordras innevarande år.

IV. Västra Stensele revir.

Å kronan tillhörig mark intill den åren 1914—1915 uppförda bostadslägenheten för jägmästaren i Östra Stensele revir uppföras nya byggnader i huvudsaklig överensstämmelse med ritningar m. m. i bil. 2, och beräknas kostnaderna till följande belopp:

Avverkning och framforsling av virke	kronor	2,000
Byggnadskostnad för manbyggnad och uthus	»	19,500
Värmeledningsmateriel	»	1,500
Isbod	»	400
Brunn	»	400
Planering och stängsel m. m.	»	800

Summa kronor 24,600.

För innevarande år skulle härav erfordras ett belopp av 12,000 kronor (avverkning 2,000, cirka hälften av byggnadskostnaden 10,000 kronor).

V. Örå revir.

I förenämnd underdånig skrivelse den 30 september 1915 föreslog styrelsen, att en avsöndring om cirka 0.83 hektar från Mo och Domsjö aktiebolag tillhöriga hemmanet $\frac{9}{64}$ mantal nr 9 Örträsk med därå uppförda byggnader, dels manbyggnad om 8 rum och kök, dels ock flygelbyggnad, skulle inköpas för ett fordrat pris av 25,000 kronor. Vissa reparationsarbeten till en beräknad kostnad av 2,500 kronor skulle därjämte erfordras. Hela kostnaden beräknades alltså uppgå till 27,500 kronor. Då det efter ytterligare undersökning av byggnaderna befunnits, att dessa äro av sämre beskaffenhet än vad första besiktningen gav vid handen samt att de icke torde kunna sättas i stånd för en kostnad, som understiger 3,000 kronor, har under hand gjorts förfrågan hos ägaren, om han vore villig att något sänka det fordrade priset, vilken framställning dock icke lett till önskat resultat.

I anledning härav och då det fordrade priset syntes styrelsen väl högt, har styrelsen sökt finna annan lägenhet, å vilken bostad åt jägmästaren uti ifrågavarande revir lämpligen kunde anordnas. Hemmansägaren E. F. Öhrman har för sådant ändamål med skrivelse den 10 innevarande månad, vilken härmed bilägges (bil. 5), erbjudit kronan till inköp en cirka 1 hektar stor avsöndring från honom tillhöriga hemmanet $\frac{11}{128}$ mantal Örträsk litt. Hbb, för vilken lägenhet han begär 12,000 kronor. Å lägenheten är uppförd en tvåvånings mangårdsbyggnad under tak, dock ej inredd mer än i fråga om 2 rum å nedre botten. Efter fullbordande skulle byggnaden komma att innehålla 8 rum, jungfrukammare och kök m. m.

Vederbörande jägmästare har upprättat här bilagd ritning och beskrivning över byggnaden, samt överlämnat med biträde av sakkunnig person uppgjord beräkning av kostnaderna för byggnadens iordningställande (bil. 5). Byggnadens enligt ritningen yttre anordnande med utbyggnader för ingångarna samt verandor synes visserligen icke tilltalande, men då desamma ännu icke äro utförda, torde utan svårighet lämplig ändring kunna ske häruti. Enligt kostnadsberäkningen skulle arbetena för byggnadens iordningställande, förut, om värmeanordning, uppgå till 8,766 kronor. Jägmästaren har emellertid ansett att samma summa borde upptagas till 10,000 kronor. Då det för sådan ökning anförda motiv dock snarare

skulle kunna berättiga till sänkning i det av eventuell spekulant å arbetets utförande beräknade kostnadsbeloppet samt kostnaderna för skilda arbeten i allmänhet synas vara fullt tillräckligt upptagna, torde summan ej behöva beräknas högre än skett, eller efter någon avrundning till 9,000 kronor.

Domänstyrelsen anser samtliga kostnader för lägenhetens fullständiga iordningställande böra beräknas på följande sätt:

Inköpssumma	kr. 12,000
Inredning m. m. av manbyggnaden	kr. 9,000
Värmeledning med materiel	> 1,600
Uthus med tvättstuga	> 2,500
Isbod	> 400
Vattenledning	> 600
Planering och stängsel m. m.	> 900
	> 15,000
	<hr/> Summa kronor 27,000

Styrelsen anser detta senare alternativ böra föredragas framför alternativet att inköpa Mo och Domsjö aktiebolags förenämnda lägenhet, dels med hänsyn till därav uppkommande kostnadsbesparing, dels ock då beskaffenheten av de jämförelsevis gamla byggnaderna å sistnämnda lägenhet ej med tillräcklig säkerhet kan utrönas. Genom inköp av den Öhrmanska lägenheten erhålles även större såväl tomt som bostadsutrymme än om Mo och Domsjö aktiebolags gård inköptes.

Av det beräknade kostnadsbeloppet skulle erfordras för innevarande år 18,000 kronor (inköp 12,000, byggnadskostnad 6,000 kronor).

VI. Södra Sorsele revir.

Å mark, som av kronan år 1904 inköptes i Sorsele kyrkoby för anordnande därstädes av bostadslägenhet för jägmästaren i dåvarande Sorsele revir, vilken lägenhet nu innehaves av jägmästaren i Norra Sorsele revir, finnes tillräckligt område till tomt för en bostadslägenhet åt jägmästaren i Södra Sorsele revir.

Styrelsen får hemställa, att härå må uppföras nya byggnader enligt ritningar m. m. i bil. 2, och beräknas kostnader för dessas uppförande och lägenhetens iordningställande i övrigt till följande belopp:

Avverkning och framforsling av virke	kronor 1,800
Byggnadskostnad för manbyggnad och uthus	> 20,000
Värmeledningsmateriel	> 1,500
Isbod	> 400
Brunn	> 600
Planering, stängsel m. m.	> 700
	<hr/> Summa kronor 25,000

Härav skulle för innevarande år erfordras ett belopp av 11,800 kronor (avverkning 1,800, av byggnadskostnaden 10,000 kronor).

VII. Bjurbäckens revir.

Då Lycksele kyrkby är belägen på ett avstånd av cirka 4 mil från närmaste delarna av Bjurbäckens revir, anses, att jägmästaren icke lämpligen bör vara bosatt å eller invid denna by. I en av de större byarna inom reviret, Björksele, belägen

invid allmänna landsvägen Lycksele—Sorsele, har kronan erbjudits inköp av en 2.44 hektar stor lägenhet såsom avsöndring från hemmanet 7.64 mantal Björksele litt. Bca för ett pris av 1,250 kronor, vilken föreslås till inköp såsom tomt för jägmästarbostad. Kartskiss däröver jämte ägarens G. E. Hedmans erbjudande av den 6 september 1915 och vederbörande jägmästares skrivelse den 9 november 1915 biläggas (bil. 6).

I erbjudandet är köpesumman angiven till allenast 1,200 kronor, men framgår av jägmästarens skrivelse, att hemmansägaren önskar komma 1,250 kronor.

Efter lägenhetens inköp därå böra uppföras manbyggnad och uthus i huvudsaklig överensstämmelse med ritningar m. m. i bil. 2.

Kostnaderna för bostadslägenhetens anordnande beräknas till följande belopp:

Inköp av tomt	kr. 1,250
Avverkning och framforsling av virke	kr. 1,700
Byggnadskostnad för manbyggnad och uthus	» 19,500
Värmeledningsmateriel	» 1,500
Isbod	» 400
Brunn (samtliga brunnar i byn mycket djupa)	» 800
Planering, stängsel, väg m. m.	» 1,050 » 24,950
	Summa kronor 26,200

Härav skulle erfordras för år 1916 13,000 kronor (tomten 1,250, avverkning 1,700, cirka hälften av byggnadskostnaderna 10,050).

VIII. Malå revir.

I förenämnd underdånig skrivelse den 30 september 1915 meddelade styrelsen, att Sävenäs nya aktiebolag erbjudit kronan till inköp en lägenhet om 1.75 hektars vidd såsom avsöndring från bolagets hemman $\frac{3}{198}$ mantal nr 1 Malåträsk litt. Aka med därå uppförda byggnader för ett pris av 16,000 kronor. Styrelsen beräknade, att byggnadernas fullständiga iståndsättande såsom jägmästarbostad i Malå revir skulle draga en kostnad av 6,000 kronor och alltså samtliga kostnaderna för anordnande av sådan bostadslägenhet uppgå till 22,000 kronor.

Efter det att byggnaderna ingående undersökts och detaljerat kostnadsförslag för desamma iståndsättande uppgjorts, har emellertid befunnits, att kostnaderna härför torde komma att överstiga nyss angivna 6,000 kronor.

Härtill hörande bil. 7 innehåller kartskiss över området, skrivelser från bolaget rörande lägenhetens erbjudande till inköp, samt angående fordrat pris, planritningar över byggnadernas omändring, ävensom av byggnadskunnig person upprättat besiktningsskiz tillika med beskrivning och kostnadsförslag för erforderliga ombyggnads- och reparationsarbeten.

Av kostnadsförslaget framgår, att kostnaderna för manbyggnadens och flygelbyggnadens fullgoda iståndsättande skulle uppgå till sammanlagt 9,468 kronor, varvid manbyggnaden komme att inredas i 8 rum och kök. Detta belopp anses emellertid kunna nedsättas för manbyggnaden från 7,281 kronor till 7,000 kronor, enär virkesvärdet medräknats, under det att erforderligt virke fritt bör få utlämnas från kronopark. Flygelbyggnadens reparationskostnader äro i förslaget beräknade till 2,187 kronor, men böra desamma kunna nedbringas till cirka 1,800 kronor.

Ladugårdsbyggnaden, som är gammal och i övrigt icke erfordras för bostads-

lägenheten, bör lämpligen försäljas och rivas. För det vid sådan försäljning inflytande belopp böra kunna uppföras isbod och hemlighus.

Då det sålunda befunnits, att förenämnda kostnader rätt avsevärt skulle komma att överstiga det förr till 6,000 kronor beräknade kostnadsbeloppet, beroende på att byggnaderna äro i sämre skick än vad framgick vid först verkställd besiktning, har efter underhandshänvändelse till ägande bolaget detta i bilagt brev av den 25 januari 1916 till undertecknad, föredragande, förklarat sig villigt försälja lägenheten till kronan för ett till 14,000 kronor nedsatt pris. Härvid skulle dock arealen komma att minska från 1.75 hektar till cirka 1.45 hektar, på sätt med rött bläck är angivet å kartskissen.

Kostnaderna för lägenhetens fullständiga anordnande till jägmästarbostad beräknas i enlighet med förestående utredning till följande belopp:

Lägenhetens inköp	kr. 14,000	
Manbyggnadens iståndsättande	kr. 7,000	
Bagarstugubyggnadens iståndsättande	» 1,800	
Anordning av vedbod	» 150	
Planering	» 650	» 9,600
		<hr/> Summa kronor 23,600

Härav torde erfordras för innevarande år 15,000 kronor (köpeskilling 14,000 och 1,000 kronor för diverse mindre reparationer, under det att de huvudsakliga arbetena torde böra anstå till år 1917).

IX. Vinlidens revir.

I underdånig skrivelse den 30 september 1915 föreslog domänstyrelsen bl. a., att å kronan tillhörig mark vid Muoskosel i Arvidsjaurs socken skulle uppföras två bostadslägenheter, en åt jägmästaren i Vargiså revir och en åt jägmästaren i Malmesjaurs revir, och beräknades kostnaderna härför till 46,000 kronor. Dessa jägmästare äro för närvarande bosatta i resp. Älvsbyn och Arvidsjaur, bägge platserna belägna cirka 3 å 4 mil från vederbörande revirgränser, i följd varav det vore önskvärt, att dem bereddades bostäder inom eller närmare de revir, som de förvalta.

Det har emellertid uppstått särskilt behov av att bostad beredes jägmästaren i det nyinrättade Vinlidens revir, vilket omfattar viss del av Lycksele socken, däribland även Lycksele kyrkby. Då det visat sig omöjligt för jägmästaren i detta revir att erhålla lämplig bostad med tillräckligt utrymme för expeditionslokal och för familjen, och utsikt till ändring i detta förhållande under närmaste tid synes vara ringa, under det att jägmästarna i nyssnämnda Vargiså och Malmesjaurs revir bägge erhållit bostäder — den förre i Älvsbyn, den senare i Arvidsjaur — med vilka de tillsvidare känna sig tillfredsställda, får styrelsen hemställa att, då dessa jägmästare åtminstone tillsvidare kunna få vara bosatta å förenämnda respektive platser, med det föreslagna uppförandet av tvenne bostäder i Muoskosel åt jägmästaren i Vargiså och Malmesjaurs revir måtte få anstå, och att i stället måtte få i Lycksele anordnas bostadslägenhet åt jägmästaren i Vinlidens revir.

Efter det att förslag väckts om att för ändamålet inköpa en delvis bebyggd lägenhet, Älvsvik, intill och norr om de för jägmästarna i Lycksele och Blåvikens revir åren 1914 och 1915 anordnade bostadslägenheterna i Lycksele kyrkby, men

detta förslag med hänsyn till ägarens ökade pretentioner å ersättning härför ansetts icke böra vidare komma i åtanke, har jägmästaren i härmed bilagda skrivelse den 29 sistlidne februari, åtföljd av kartor m. m., framlagt flera skilda förslag till erhållande av byggnadstomt (bil. 8). Domänstyrelsen anser i likhet med överjägmästaren i Umeå distrikt det såsom alternativ A betecknade förslaget vara det lämpligaste. I enlighet härmed skulle kronan såsom byggnadstomt inköpa av Lycksele kommun ett 0.58 hektar stort område invid kronans område, varå förenämnda tvenne jägmästarbostäder äro anordnade, för ett fordrat pris av 1,000 kronor.

Efter behörigt inköp skulle härå uppföras en bostadslägenhet med nödigt uthus, allt i huvudsaklig överensstämmelse med ritningar och beskrivning i bil. 2. Kostnaderna för hela lägenheternas anordnande beräknas till följande belopp:

Tomtens inköp	kr. 1,000
Avverkning och framforsling av virke	kr. 1,800
Byggnadskostnad för manbyggnad och uthus	> 19,000
Värmeledningsmateriel	> 1,500
Isbod	> 400
Vattenledning	> 600
Planering, stängsel m. m.	> 700
	> 24,000
	Summa kr. 25,000

Av detta belopp skulle för innevarande år erfordras 12,000 kronor (köpeskilling för tomten 1,000 kronor; avverkning 1,800 kronor; cirka $\frac{1}{2}$ av byggnadskostnaderna 9,200 kronor).

X och XI. *Storbackens och Storlandets revir.*

Domänstyrelsen hemställde i underdånig skrivelse den 30 september 1915, att medel måtte anvisas dels till inköp av tvenne tomtområden i Vuollerims by i Jokkmokks socken för ett sammanlagt belopp av 3,500 kronor, dels till uppförande å dessa tomter av bostadshus m. m. åt jägmästarna i Storbackens och i Görjeå revir, bägge omfattande delar av nyssnämnda socken. Kostnaderna för dessa två lägenheters anordnande beräknades uppgå till sammanlagt 50,000 kronor.

Jägmästaren i förstnämnda revir har erhållit tillfällig bostad i Gällivare, under det att jägmästaren i Görjeå revir lyckats tillsvidare förhyra tämligen tillfredsställande lägenhet i Jokkmokks kyrkby. Ehuru Jokkmokks kyrkplats är belägen utom Görjeå revirs gränser, kan densamma dock anses vara för skogarnas i reviret, synnerligast kronoparkernas, skötsel i vissa avseenden ej nämnvärt sämre belägen än Vuollerim, då nämligen den från Jokkmokk söderut mot Kobdalis gående nya landsvägen berör revirets större kronoparkskomplex, under det att man från Vuollerim efter landsväg icke kan nå samma parker utan efter en betydande omväg, antingen över Jokkmokks kyrkplats eller ock över Harads i Över-Luleå socken. För större delen av den inom reviret bosatta befolkningen är ock Jokkmokk den givna centralorten, vilket än mera torde bliva fallet, när en gång den så kallade inlandsbanan blir fullbordad, då det väl torde antagas, att denna kommer att framdragas i närheten av Jokkmokk. Domänstyrelsen föreslog emellertid Vuollerim såsom bostadsort för ifrågavarande jägmästare, dels med hänsyn till att denna by vore belägen inom reviret, dels i anledning av att samma by kunde anses vara lämpligt belägen även för jägmästaren i Storbackens revir. Styrelsen höll nämligen

före, att det ur vissa synpunkter vore ändamålsenligt att till samma plats förlägga två jägmästare, då de därigenom kunde erhålla stöd av varandra i frågor, som gällde tjänsten, samt de och deras familjer i varandra finna sällskap och umgänge. Nu har dock den nyutnämnde jägmästaren i Storbackens revir hemställt, huruvida icke bostaden för detta revir kunde förläggas till närheten av Murjeks järnvägsstation å Luleå—Gällivarebanan. Han har härvid framhållit, att det i flera avseenden vore fördelaktigare för honom att få bo vid järnvägen och att, då Murjek vore belägen inom reviret och i omedelbar närhet intill två av revirets kronoparker, platsen även vore särdeles lämplig ur revirskötselns synpunkt. Därest bostadslägenhet skulle anordnas vid Murjek, bör den förläggas till kronoparken Vuodnaberget, å vilken invid landsvägen Murjek—Vuollerim—Jokkmokk strax intill parkens östra rågång finnes lämplig mark, en knapp kilometer från järnvägsstationen.

Domänstyrelsen, som anser, att Murjek kan vara från revirskötselns synpunkt ungefär lika lämpligt belägen ort som Vuollerim såsom bostadsplats för jägmästaren i Storbackens revir, får emellertid anföra följande beträffande ett nytillkommet motiv, som styrelsen anser böra tala till förmån för väljande av Murjek framför Vuollerim.

Det nyinrättade *Storlandets revir*, omfattande sydligaste delarna av Gällivare socken, beröres ej av någon landsväg, ej heller finnes inom reviret någon större by, i vilken jägmästaren kan erhålla bostad eller invid vilken bostad lämpligen bör anordnas åt honom. Domänstyrelsen hade tänkt sig, att jägmästaren i detta revir skulle kunna vara bosatt vid någon av järnvägsstationerna efter Luleå—Gällivarebanan ovan Boden eller eventuellt å sistnämnd plats. Nu har det emellertid befunnits, att bostad ej kunnat av honom erhållas ens i Boden, utan har styrelsen sett sig tvungen medgiva, att han tillsvidare må vara bosatt i Luleå stad. Då denna bostadsort givetvis är särdeles olämplig med hänsyn till revirets skötsel, anser styrelsen det vara nödvändigt, att åtgärder snarast vidtagas för beredande av bostad åt jägmästaren på ort, som är närmare belägen intill reviret. Av de platser, som härvid kunna komma ifråga, är Murjek otvivelaktigt den bäst belägna. Härifrån är cirka 1 mil till revirgränsen och med bantåg kommer man på en knapp halvtimme från Murjek till Polcirkelns station, som ligger invid gränsen mellan Storbackens och Storlandets revir.

Med hänsyn till vad sålunda anförts, får styrelsen i underdånighet hemställa, att med anordnande av bostad till jägmästaren i Görjeå revir måtte få anstå tillsvidare, samt att medel måtte beredas för anordnande å kronoparken Vuodnaberget i närheten av Murjeks järnvägsstation av bostadslägenhet åt en var av jägmästarna i Storbackens och Storlandets revir.

Kostnaderna för dessa tvenne lägenheters anordnande, varvid byggnaderna skulle uppföras i huvudsaklig överensstämmelse med ritningar m. m. i bil. 2, beräknas till följande belopp:

Avverkning och framforsling av virke	kronor	3,000
Byggnadskostnad för manbyggnader och uthus	»	38,000
Värmeledningsmateriel	»	3,000
2 isbodar	»	800
Brunnar (eventuellt vattenledning)	»	1,200
Planering, stängsel m. m.	»	1,500

Summa kronor 47,500.

Härav skulle erfordras för innevarande år ett belopp av 23,000 kronor (avverkning 3,000; cirka hälften av byggnadskostnaden 20,000 kronor).

Kartblad omfattande Storbackens och angränsande delar av Storlandets och Görjeå revir, ävensom utdrag av karta över kronoparken Vuodnaberget biläggas (bil. 9).

XII och XIII. *Vettasjoki och Forjus revir.*

Domänstyrelsen hemställde i förberörda underdåniga skrivelse den 30 september 1915 om anvisande av sammanlagt 53,000 kronor för anordnande av två bostäder åt i Gällivare bosatta jägmästare, och beräknades därvid cirka 5,000 kronor till inköp av tomt och återstoden eller cirka 48,000 kronor till uppförande av erforderliga byggnader med uthus. Styrelsen omförmälde jämväl, att styrelsen hade inlett förberedande underhandling med vederbörande ägare till en redan bebyggd lägenhet om dennas inköp och anordnande till bostad åt de bägge jägmästarna. Utsikt förefunnes för att i så fall kostnaderna i viss mån skulle kunna nedbringas.

Styrelsen har övervägt lämpligheten av det sålunda antydda förslaget om inköp av redan bebyggd lägenhet, och har styrelsen emottagit erbjudande om inköp av tvenne skilda lägenheter, bägge avsedda för två jägmästare. Ingendera lägenheten har emellertid synts styrelsen tilltalande eller ändamålsenlig, även under förutsättning av att rätt avsevärda omändringsarbeten skulle vidtagas. Ej heller har man kunnat beräkna, att genom sådant inköp kostnaderna skulle kunna nedbringas i nämnvärd mån under först beräknat belopp.

Styrelsen anser sig sålunda böra föreslå, att lämplig tomt inköpes och att därå må få uppföras nödiga byggnader. Inom det reglerade stadsplaneområdet finnas lämpliga tomter, av vilka en för nu ifrågavarande ändamål tillräckligt stor tomt torde kunna förvärfvas för ett pris av högst 5,000 kronor. Med hänsyn till den numera inträdda prisstegringen å byggnadsmaterial och de ökade arbetskostnaderna, varom här förut erinrats, torde dock för närvarande icke kunna uppföras i Gällivare två lägenheter av den typ, som angives i bil. 2, för ett sammanlagt belopp av 48,000 kronor. Då bostadslägenheterna skulle anordnas inom det planlagda området, anser styrelsen emellertid, att för nu ifrågavarande ändamål lämpligen bör byggas *en* byggnad inrymmande två bostadslägenheter, och torde kostnaderna härigenom kunna nedbringas och icke behöva överstiga förut angivet belopp. Under anhållande att framdeles få underställa Eders Kungl. Maj:ts nådiga prövning de ännu icke uppgjorda ritningarna till sådan byggnad, får styrelsen hemställa, att medel måtte beredas för anordnande i Gällivare av bostäder åt jägmästarna i förevarande två revir för en beräknad kostnad av sammanlagt 53,000 kronor inklusive inköp av tomt.

Av detta belopp torde behöva tagas i anspråk innevarande år cirka 30,000 kronor.

XIV. *Jukkasjärvi revir.*

För anordnande av bostad åt jägmästaren i Jukkasjärvi revir anser styrelsen det vara fördelaktigast, att ett härför lämpligt område upplåtes mot årlig avgäld från mark, som vid avvitrningen hävdats av Vittangi kyrkoherdeboställe, $\frac{1}{4}$ mantal krono. Domänstyrelsen har av sådan orsak genom Eders Kungl. Maj:ts befallningshavande i Norrbottens län låtit höra nuvarande innehavaren av bostället, och har denne i bilagd skrivelse förklarat sig på vissa villkor icke hava något att invända mot det väckta förslaget.

Biläggande utdrag av avvitringskartan över ifrågavarande trakt av Jukkasjärvi socken och vederbörande jägmästares samt boställshavarens yttrande (bil. 10) får styrelsen hemställa, att erforderliga medel måtte anvisas till uppförande av bostad åt jägmästaren i Jukkasjärvi revir å ett till skogsväsendet mot årlig avgäld upplåtet område av Vittangi kyrkoherdeboställe tillhörig mark, vilket, omfattande cirka 1.20 hektar, är beläget i ungefärlig överensstämmelse med den å vidlagd karta medels röda, brutna linjer utmärkta figuren, omfattande dels avd. 395, dels östra delen av avd. 1.348 a.

Kostnaderna för erforderliga byggnaders uppförande m. m. beräknas till följande belopp:

Avverkning och framforsling av virke	kronor	2,000
Byggnadskostnad för manbyggnad och uthus	»	20,000
Värmeledningsmateriel	»	1,600
Isbod	»	400
Brunn	»	500
Planering, stängsel, m. m.	»	1,500
	Summa kronor	26,000

Häraf skulle för år 1916 erfordras c:a 13,000 kronor.

Idre revir.

I förut omförmälda skrivelse den 30 september 1915 hemställde domänstyrelsen om anvisande av 25,000 kronor till anordnande av bostad åt jägmästaren i Idre revir i Kopparbergs län, vilken bostad var avsedd att uppföras å Idre kronopark något öster om Idre kapell invid landsvägen till Särna. Emellertid har jägmästaren i detta nya revir lyckats att i Särna kyrkoby erhålla sådan bostad, att han är med denna tillfredsställd. Ehuru han där är bosatt cirka 2 mil från revirgränsen, anser styrelsen likväl, att han, åtminstone tillsvidare, kan vara bosatt å denna plats. Domänstyrelsen hemställer alltså, att med anordnande av jägmästarbostad i Idre revir måtte få anstå, helst dels kostnaderna för jägmästarbostäder därigenom må kunna mera fördelas, dels uppförandet av sådana må om möjligt kunna uppskjutas till tider med billigare priser.

En sammanställning av samtliga kostnader för anordnande av de sålunda föreslagna bostadslägenheterna utvisar följande belopp:

För bostad i Dorotea	revir	kr.	26,600	varav för år 1916	kr.	14,000
» » » Malgomajs	»	»	26,000	» » » » »	»	14,000
» » » Östra Åsele	»	»	21,000	» » » » »	»	21,000
» » » Västra Stensele	»	»	24,600	» » » » »	»	12,000
» » » Örå	»	»	27,000	» » » » »	»	18,000
» » » Södra Sorsele	»	»	25,000	» » » » »	»	11,800
» » » Bjurbäckens	»	»	26,200	» » » » »	»	13,000
» » » Malå	»	»	23,600	» » » » »	»	15,000
» » » Vinlidens	»	»	25,000	» » » » »	»	12,000
» » » Storbackens och Storlandets	»	»	47,500	» » » » »	»	23,000
» » » Vettasjoki o. Porjus	»	»	53,000	» » » » »	»	30,000
» » » Jukkasjärvi	»	»	26,000	» » » » »	»	13,000
	Summa kr.		351,500	varav för år 1916	kr.	196,800.

Jämlikt vad styrelsen anført i sin underdåniga skrivelse den 30 september 1915 får styrelsen ock hemställa, att ett belopp av 15,000 kronor måtte anvisas till ersättning åt erforderliga kontrollanter vid byggnadsarbetenas utförande, och torde härav erfordras för år 1916 cirka hälften eller 7,500 kronor.

Under hänvisning till vad styrelsen sålunda anført, får styrelsen i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t i nådig proposition täcktes föreslå riksdagen att till anordnande av 14 bostadslägenheter åt jägmästare i revir inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker för år 1917 anvisa ett sammanlagt belopp av 366,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis redan under år 1916 av tillgängliga medel utanordna intill 204,300 kronor.»

Enär uppenbarligen ibland nästan oöverstigliga svårigheter möta för jägmästarna i landets nordligaste, glest bebodda delar att erhålla lämpligt belägna och eljest användbara bostäder, har staten vid flera tillfällen måst bekosta anordnandet av dylika bostäder. För dessa hava innehavarna att erlægga hyra, som gottgöres domänfonden, varjämte det inre underhållet av bostäderna i huvudsak åligger dem. Att krav på sådana bostäder nu föreligger i den stora utsträckning, som domänstyrelsens framställningar innebära, sammanhänger med den starka tillökning av revirens antal i dessa trakter, som beslöts vid 1915 års riksdag.

Efter granskning av domänstyrelsens förslag har jag funnit det samma, sådant det innefattas i styrelsens senare skrivelse, vara välbetänkt samt uppgjort med all rimlig hänsyn till kostnadernas nedbringande samtidigt med att verkligt solida och väl anordnade bostäder erhållas. Förläggningsorterna för de nya bostadslägenheterna synas mig så lämpliga man kan begära, men om förmånligare platser skulle vid närmare undersökning påträffas, torde hinder ej böra möta mot sådan jämkning. Till vad domänstyrelsens senaste, här ovan återgivna skrivelse innehåller, vill jag ur den tidigare skrivelsen meddela följande.

Då i närheten av Dorotea kyrka och blivande järnvägsstation ej finnes kronopark eller annan kronan tillhörig jord, måste tomt inköpas.

Kronans tomt i Vilhelmina kyrkby, varå nu finnes bostad för jägmästaren i Volgsjö revir, vore för trång för att medgiva uppförande därstädes av ännu en bostad, varför bostad åt jägmästaren i Malgomajs revir måste anordnas annorstädes.

Även i Åsele kyrkby vore kronans tomt för trång för att utöver därvarande bostad för jägmästaren i Västra Åsele revir rymma bostad för jägmästaren i Östra Åsele revir.

I Gällivare bodde redan jägmästarna i Gällivare, Råneträsk och Ängeså revir och nu tillkomme jägmästarna i Vettasjoki och Porjus revir. Även jägmästaren i Jukkasjärvi revir bodde hittills där, men

Departements-
chefen.

skulle nu få bostad i Vittangi. Då det rådde stor bostadsbrist i Gällivare, bleve det säkerligen omöjligt för alla de jägmästare, som borde bo därstädes, att kunna förhyra för dem lämpliga bostäder, varför domänstyrelsen föresloge, att på kronans bekostnad bostäder anordnades åt närmast två av dessa jägmästare. För närvarande ägde kronan därstädes allenast en sådan bostad, Hedeberga, som enligt riksdagens beslut och Kungl. Maj:ts brev den 24 september 1914 blivit inköpt och istånd-satt. För de tilltänkta nya bostäderna erfordrades inköp av lämplig tomt. Den för jägmästarbostäder avsedda tomt, som kronan redan ägde i Gällivare, och vilken vid avvitringen inom Gällivare socken avsatts för byggnadsändamålet, vore nämligen, såsom belägen mycket lågt invid sjö, synnerligen olämplig som byggnadstomt ur både hygienisk och byggnadskostnadens synpunkt.

Domänstyrelsens i den senare skrivelsen framställda förslag att, på sätt skrivelsen angiver, inskränka antalet av de bostadslägenheter, som nu föreslås till utförande, från sexton till fjorton synes mig särdeles välbetänkt, isynnerhet med hänsyn till de nuvarande höga prisen på en hel del byggnadsmaterial.

Mot kostnadsberäkningarna har jag icke funnit anledning till annan erinran, än att till följd av inskränkningen i antalet bostadslägenheter kostnaden för kontroll synes kunna sänkas med 2,000 kronor till 13,000 kronor, varigenom totalkostnaden nedbringas till 364,500 kronor. Härav torde under innevarande år böra få utgå 203,300 kronor.

Jag ansluter mig alltså i övrigt fullständigt till domänstyrelsens nu föreliggande förslag men vill erinra, att detsamma möjligen vid själva utförandet kan behöva undergå vissa jämkningar.

Jag vill framhålla, att det av mig nu tillstyrkta förslaget slutar på ett belopp, som är 46,200 kronor lägre än det i statsverkspropositionen beräknade.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen

att till anordnande av fjorton bostadslägenheter åt jägmästare i revir inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker i huvudsaklig överensstämmelse med domänstyrelsens förslag den 24 mars 1916 såsom kapitalökning för år 1917 för statens domäners fond anvisa ett belopp av 364,500 kronor ävensom medgiva, att Kungl. Maj:t må härav låta under år 1916 av tillgängliga medel förskottsvis utanordna 203,300 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bil. . . . vid detta protokoll utvisar, skulle avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Curt Rohtlieb.